

cordam Christianis pudorem suffundere debere ostendit. **Paganus**, inquit, **admonet** te aliquip de unitate Christi unitus esse non unum sicut idem invenimus, ut sub uno in unitate non sumus? Multos illi & falsos, non unum & verum, & illi sub multis non habent divisiones, ne sub una vero non tenemus unitatem? Non diles, non genies, non erubies? ... **Audi Dominum tuum Mandatum dantem**, ut nos dicimus diligamus. **Cum ex nobis omnibus tangamus membris corpus domini faciat**, quod corpus habeat unum caput ipsum Dominum, & calvum: in crura, dregibus, rebus a membris Christi; non amas unitatem? Non hoc expatieres in membris tuis? Si distorseris digitum basilei, non ad cor rectebras digitis tu medicum cureris? **Carto tunc se habet bene corporis suum**, quando sibi concordant membra tua: Tunc dicteris sanum, tunc bene valeas, si autem aliquis in tuo corpore difficiat ab his paribus, quasi, qui emendat. **Cur ergo non quis sit emendari**, ut compaginis membris Christi resoceris, & congruas in eo corpore, & suol. **Certo sibi sunt etiam membris capilli tui**. Quid vilis in corpore tuo capillis sis? Quid contemptus? Quid oblitus? Et tamen si male te rondeat, transferis tonitri, & valoris in capillis tuis non servas equalitatem? & in iis membris Christi non tenes unitatem?

R E G U L A P R I M A

Per se discordat aliquis a proximo, cum sciens, & ex intentione disserit a bono divino, & bono proximi, in quod debet consenire. & hoc est peccatum mortale ex fugione; proper contrarietatem ad Caritatem; Litter primi motus huius discordia; proper imperfectionem actus; sunt peccata venialia.

Hec Regula ipsius S. Thomae verbis concepta est, 2. 2,
qu. 18. art. 1.

R E G U L A I.

De discor- Cum intentio aliquorum fertur in aliquod bonum, quod pertinet ad honorem Dei, vel utilitatem proximi; sed unius estimat hoc esse bonum, aliis autem habet contrariaν opinionē, discordia tunc est per accidens, id est: prater intentionem, contra hunc divinum, vel proximum. Et talis discordia non est pecuniarum, nec reputarum caritatis: nisi conjuncta cum ira et circa ea, quis sunt de necessitate salutis, vel persistunt indebet contradicere.

Ita S. Thomas ibidem. Talis discordia fuit inter Sanctos paulum, & Barnabam, de qua Actuum 15, 25. Lucas scribit: *Petit aliquot annos dictum ad Barnabam Paulus: Revertentes-uis-temus fratres per universas civitates, in quibus predicavimus verbum Domini, quoniam nobis habebant. Barnabas autem vobis fecimus etiam & Iacobum, qui cognominabatur Myscus. Paulus autem regibat eum (ut qui distaffit ab eis de Pamphilia, & non fecerit cum eis iugos) non debere recipi. Facias opem autem discentes, ita ut discenderent, ab invicem. Hec (inquit) discordia peccatum non fuit: ut iverget enim iniquitatem bonorum sed unum videbant hoc esse bonum, alii illud: quod ad defectum bonum pertinet. Non enim erat talis controversia in his, quae sunt necessest salutis: quamvis hoc ipsum fuerit ex divina praevidentia ordinatum propter utilitatem inde consequentem. (Inquit S. Thos ibidem in Responsione ad tertium objectionem.) Hoc feliciter diffidit confunditor fuit, ex tenebris humanae mentis profecta, non animorum. De qua dilectione 5. fo. Chrys. Hom. 34. in Acta: Exarabatis, inquit, non serit mala, quando protulit manus quippe concordem, idque pista carnatione. Itaque quis illorum exarabat, eum suum, & quodcumque summa gloriam quicquid est, bene; si autem queritur volebat daret, & inistire, & sic quidam venient, illi autem aliis viam in- gressi est: quale hoc fuerit crimen? Multi etiam bimaculati ratione faciebant. Et ea pauli post: Ut ergo melius con- fuderis, non est nostrum pronuntiaris, sed quod magna fuerit. Dei ordinatio. Qe. Ut infra: In hac questione audiendum, non quid diversi fuerint in sententiis, sed quod alteri alteri merita gesti: unde ex defensione magis popum fuit, & res hinc occasionem sumperit. Quid igitur? Inimici me inter se discesserunt? Abiit. Vides enim, quod Bar- nabas noster multo praecepit.*

P. E. G. H. I. A. L.

R E G U L A III.
Discordia quandoque est cum peccato unius tantum; puta,
cum unus vult bonum, cui alius sciens resistat; quandoque
aurem est cum peccato virisque, puta, cum uterque dissentit
a bono alterius, & uterque diligit bonum proprium.

Discordia in
anuus dam-
pax, quan-
doque dux-
tum, vel
peccatum
fatu.

Iu. & T. b. quest. & art. supra lundatis. Sic discordia in
ter Mericetos, five Schiffrinicos, & Catholicos et cum il-
lorum dumtaxit peccato. Volumus enim ut ad Fidei Ca-
tolice profitemon, & unitate redemant, cui illi res-
ponsio. Hinc s. Aug. Serm. 359. alio de Diversi 91. Ece-
re, inquit, quod confusa Dominus frustris dedit disunitam,
quod concordia efficit: ut concorat, unitas. In continuo in-

inimicum si illi; iustum si ambobus, ambo murmurabunt. Ecce tenacio, ecce spina in vinea quo conduci sumus. Expectas forte a me audiire, quid facias. Permane amicus amorum. Qui discordant inter se, concordant per te. Mala si qua anis ab altero, noli prodere alteri; ne forte nisi possem amici, qui modo sunt inimici, et proditione sunt vobrant sibi... Ecce nemote prodit: Deus, qui videntur inimici, et qui videntur amici, et qui videntur ambo.

res suis prodant nos... Ecce nemo deus nisi ipse te iudicat. Adiudi ab irato verbum, a dolore, a successione, moritur in te. Dic sane amico tuo, qui vult te facere inimicum amici tui: allegore, & tangam agrestans animum medicina lenitatem perstrahit. Dic illi, Quare vis, ut sim inimicus illius? Respondet: Quia inimicus meus est. Vix ergo, ne finimur inimicius inimicus eius debet vivi tui. Iste, cui me vis faciatur inimicus, homo est: si quis inimicus tuus, cui debet esse inimicus, si amicus tuus sum. Respondebit: Quis est alius inimicus, meus? Vitium tuum. Respondebit: Quod vitium meum? Odium; quo odisti amicum tuum. Ergo ero similis Medicorum. Non amit agrestantem, si non odio exigitur inimicorum. Ut liberet agorom, per sequitur seorem. Nolite amare vitia amicorum vestrum, si amitis amicos vestros.

Eandem Regularum confirmat S. Thomas, questione, & fundam. scilicet

Nisi de arbitrio sua patet voluntas.

Hoc apparet convenit illud Pl. 164. Quorum filii sicut novella plantations in juveniles suas. Filii eorum composta, circumvallata, ut similitudo templi. Quoniam locum S. Hieronimi posuit alias Auctor Commentarii in Plal. inter eum Opera edita sic interpretatur: Plantatio eorum non est ipsi votus, sed novellae est. Non est enim de Veteri Legi, non est de Prophetis, non est de Apostolis, sed de novis Magistris est. In juveniles sua: semper juvenes sunt; licet multa sine hæresi veteres, tamen quotidiani mutantur, & nova quotidiani inveniuntur. Nova sunt ipsa hæresi, licet veteres sint; nam cum quoque doctrinæ suas innovant, nova sunt. Non enim sunt veterum Magistrorum reperiuntur contenti; sed quotidiani ipsi nova reperiuntur. Efilii eorum composta. Sermo compotus, & semper fortidens. In Scripturis Sanctis cogitationes semper filii dicuntur. Verba filia. Vide ergo, quia dicitur: Cogitationes so-

Eadem regulam continet etiam.
Ecclesia supra laudat, in Responso ad secundum. Si-
cet, inquit, voluntas hominis aduersus Deo est quidam re-
gula recta, a qua peccatum est discordare: ita etiam vol-
luntas hominis Deo contraria, sed quidam per discordiam, per
qua non tollitur bona concordia, quam caritas facit, et per gra-
ve peccatum. Sed causa discordiarum, per quam tollitur
bona concordia, scilicet in mala voluntate, est laudabilis.
Et hoc modo laudabilis fuit, quo Paulus posuit dissen-
tientem inter eos, qui erant concordes in malo, scilicet in-
terior Saducos, & Phariseos, ut referat Actuum 23. Sciens
autem Paulus, quia una pars esset Sadduceorum, & altera
parte Phariseorum, exlamavat in Concilio, viri fratres, ego
Phariseus sum, filius Phariseorum, deinde, & resurrexi
non mortuorum ego judicor. Et cum hoc dixisset, facta est
dissentio inter Phariseos, & Saduceos.

R E G U L A   I I

assumptio novitatum in Ritibus, & Disciplina Ecclesie, cum scilicet in rebus magni momenti sit innovatio absque causa, & Auctoritate Episcoporum, ac in primis Romani Pontificis, grave peccatum est.

Hec Regula colligitur ex S. Bern. Ep. 174. Contra De Präsum-
pium (inquit) ^{ad} presumpcta novitas, mater tem- ptione no-

*ecclœsa Ricum (inquit) præsumpta novitas , mater tem- p[er]ione no-
tatis , soror superstitionis , filia levitatis . Hinc Radul. vitatum .*

R T I C U L U S XXI.

PRÆSUMPTIONE NOVITATUM,

septima inanis gloria filia.

Presumptio novitatum vitium est, quo quis inanis gloria studio, ut feliciter nomen sibi faciat, hominumque admiratione fit huiusmodi conciliet, nova excogitare prouisit. Quam pericula fit huiusmodi presumptio, probant mala inde manus. Hinc enim haereses, & sententia quavis eronea contra Fidei Catholicae veritatem, aut Morum integritatem adinventas: Hinc superstitiones innumere, perniciosaque artes: Hinc vestium varie formaz fovento luxii; novae choreas, ac saltationes nutritiende voluptati, excitanda libidini; novi ludi in animalibus, corporis periculum, rei familiaris eversionem; novi ciborum apparatus irritanda gula; nova spectacula pascendae curiositati, pravissime cupiditatis ascendendi, atque in primis morti profano, excogitare. Hinc veterum confusitudinum innoxiarum, aut optimorum etiam legum eversiones, haud absque scandalo, & perturbatione factae.

R E G U L A P R I M A.

*resumptio novitatum lethale peccatum est ; cum nova do-
ctrina contra Fidei veritatem, aut Morum integritatem
excoriatetur, &c assertur.*

Hinc Apostolus ad Timotheum scribit: O Timothee, depositum custodi, deuini profanar vocum novitatis. Quid est depositum? Inquit Vincens Linensis, Communio*... 1. cap. 27.* Id est, quod tibi creditum es, non quod a te inventum; quod acceptasti, non quod excoegerasti; rem non ingenii; sed doctrinae; non usurparum private, non a te prolatam, in qua non auctor debes esse, sed custos; non insituum, sed scitator; non auctens, sed sequens. Depositum, inquit, custodi. Catholica Fides, talentum inviolatum, illibatumque conserva. Quod tibi creditum es, hoc penes te maneat, hoc te restringatur. Autem acceptasti, aurum reddere: nolo mibi pro aliis alia subiecias; nolo pro auro imprudenter plumbum, aut fraudulenta aramenta supponas: nolo aurum speciem, scilicet naturam plane. O Timothee, o Sacerdos, o Doctor, si te divisa summa
bet esse, quam Ordo, & Ritus Officii, quibus Ecclesia ab invicem maxime discernuntur? Quis illi potest servari, a do-
bili ausepto ordinis tam saepe hiceceditur? Non potest ordo esse
ordinis corruptus: non est regula, que regulare auferet, nec
forma, que formam destruit. Hinc Concilium Coloniense anno
1536. P. c. 67. Sunt: inquit, in Cleo lumen quidem Dei
lumen, sed non secundum scientiam, qui privatae quibus-
dam affectibus ducit, vel testamento, vel (ut vocant) funda-
tionibus officium, ut nova Fides prater Ecclesie autorita-
tem subinde celobentur. Quis interim sit, ne precios Horaria,
ac reliqua publice recepta pro officiis enjubiles facile noven-
tur, in quod nobis non satis probatur. Neque enim errarent
Pates, a quoq[ue] instituisti in dicendis Preciosis utram tam
longe discessum non esset. Quod si hic singulorum affectibus
invaligebitur, tandem antiquis Ritus penitus evanescet,

R E G U L A III.

*Ipsius talis Tabernaculi Beatej, preiosissimis avuncis agnoscimus ex culpa, fiduciter corpora, adorna sapientem, adjice splendorem, gratiam, venustatem. Intelligentius te exponentes iustitiae, quod ante obscuris crederatibus. Per te posteritas insinuello gratulator, quod ante veritas non intellexerat, venerabatur: candam tamen, quae didicisti domino, ne cum diuisa nova, non dicas neva. Et cap. 9. Mois est, inquit, semper in Ecclesiis vivitur. ut non quisque forte religio-
Presumptio novitatum, qua antique consuetudines caritati Dei, & proximi non repugnantibus abepta justa causa, & pro majori boni immutatur, & exterritur, non est ab ipso peccato.*

Colligitur hæc Regula ex S. Aug. Ep. 54. alias 118. ad Januarium, cap. 5. ubi triplicis generis observantias distinguunt, quasdam Scripturæ Sacre auctoritate prescriptas, De Præsumptione non-vitatum.

alias torius Ecclesie usu confecratus; nonnullas, quæ per locos, regionesque variuantur. De primis ita responderem: *Quid bonum sit faciendum*, si Divina Scriptura preferat auctoritas, non est dubium, quia ita facta debet esse, ut legimus, ut Jamnus quomodo faciendum, sed quomodo Sacramentum intelligentiam sibi, dispatemus. De secundis ita inscen-*sit* quid horum sita per orbem frequenter Ecclesia, quin ita faciendum sibi dispatetur, infimisq[ue] infanisq[ue] sibi. De postfermis dat continuum, ut Faciat quisque, quod in ea Ecclesia, in qua venire, invenient. Non enim quidquid eorum contra fidem, aut contra morem, hinc vel inde maleret. His enim cunctis, id est, aut propter suum, aut propter mores, vel ex gloriæ sine fine. Nam in lignæ alter se habet aurum ru-
sine, alter palus fumans. Neminim denique sine divina vocatione ad honores, & dignitates, præferit Ecclesiastis, scendere debere, docet ideo Apost. ad Hebreos 5. *Nec quisquam*, inquit, *fumis sibi honorem, sed qui vocatur ad domum sanctum Aaron*. *Sic & Christus non semper summis elati*, sic ut Pontifices forent: *sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te*. At ambitiosi sed di-
vinae vocationes ad Honores, & Dignitates ascendent, in easque se intradunt. S. Iohannes Ep. 3. ambitione pariter damnata in Diatribæ, his verbis: *It, qui amat primatum genere in Diatribæ, non recipit nos*.

ARTICULUS XXII
DE AMBITIONE.

Quid sit, & quam grave peccatum

Ambitionis definitio. **C**upiditas eminendi, vel stirpi sue innixa, vel soboli nunc prolem habet superbiam, nunc parentem (inquit S. Leo Serm. 12. De Quadragesima.) De ambitione igitur agendum superest.

Ambito Simia car. 1215. Ego autem in mediis vestrum sum, fons qui ministrat. **Filius** Zebedai ambitionis arguit Match. 20. Accedit ad eum Mater filiorum Zebedai cum filii suis sis, adorans, & priens aliquip ab eo. Qui dixit ei: Quid vis? **Assisti**: Dixi, ut se habeas in duis filiis meis, unus ad dexteram tuam, unus ad sinistram in Regno tuo. Respondens autem Jesus dixit: **Nescisti**, quid petatis. Petistis libere calorem, quem Ego bis iuris sum? Dicunt ei: Postsumus. **Alli illis**, Calicem quidem meum bibitis: sedne autem ad dexteram meam, vel si sinistram, non si meum dare vobis, sed quoniam parvum est Pater meo. Cum autem duorum fratrum ambitionis petitio aliorum Apostolorum indignationem commovisset, **Iesu** ad eos conversus ait: **Seritis**, quia Princeps gestum dominatur eorum, & qui major fuit, potestorem exercens in eis. Non ita eris inter vos: sed quicunque volunt inter vos magisteri, sit vester minister: & qui voluntur inter vos primi esse, erit vester servus. **Sicut Filius hominis non vexit ministeri, sed ministeriatur**, & dare animam suam, redemptions pro multis. Ambitionis Pharisaeos damnavit Match. 23. **Ad manus**, inquit, primos recubuisse in canis, & primas caseras in synagoga, & salutatores in foro. & vocari ab omnibus Rabbis. **Idem** vitium damnant Apolloli, in primis S. Pauli ad Philippienes 2., cum iudee Christianis, ut In humilitate superioris fisi ipsivis arbitrentur. **At** ambitionis, qui Honores, & Dignitates five Ecclesiasticas; five seculares consecrantes, sibi superiorem arbitrantur neminem, cum se omnibus anteponi velint. **Ibideam** Fideles hortatur, ut Christi Salvatoris nostri humiliatem, & exanimacionem imitentur. **Hoc** (inquis) sentire in vobis, quod in Christo Iesu, qui cum in forma Dei esset, non reginam arbitratu*s* est, et se aequali Deo, sed sempercum exinanivit formam servi accipiens. Quam autem longe sim a Christo, qui dominari & praeficer desiderant hominibus, res ipsa loquitur. Item 1. ad Cor. 13. **Caritas** describens characteres, ait: **Caritas non est ambitionis**, non querit, que sua sunt. **Quamquam** ambitionis simus caritatis a Profe Blesfensi merito nuncupetur. **Caritas enim**, inquit, potius est pro aeternis, ambitionis patitur eternis procedens. **Caritas benigna est pauperium** ambitionis diribit. **Caritas omnia sufficit** proverbiata, ambitionis per vanitate. Utique omnia credit, omnia sperat, sed huc diffimili modo, & haec admodum.

Ambitio. Quanquam ambitione non amittitur, non queritur, quia sibi sunt
similia caritatis. Similia caritatis a Petro Beleño merito
nuncupatur. Caritas enim, inquit, patientia est pro aeternis;
ambitio patitur eminere pro eadibus. Caritas benigna et pauper-
tibus, ambitio drosibus. Caritas omnia sufficit pro voraretate,
ambitio pro vanitate. Utique omnia credit, emuni sperat,
sed fidei diffimili modo. *Expositio Iacobini.*

petri, honestum opus desideratur. At ego non operis ipsius,
sed dominacionis, ac potencia desiderium passibile esse aixi.
Atque hoc ego desiderium sic tuto studio ab animo abscen-
dum esse censio, ut ne animam quidem ipsum profum per-
mittas ab illo occupari, ut in retum omnium liberte agen-
dorum potestem habent.

bonum opus *scopatum desiderat;* **bonum opus desiderat:** *Opus,* inquit, *non dignitas dignificat;* *laborum non delicia;* *opus per quod humiliatur desiderat acutissima; non intusque fastigio.* Et *Commentario in e. 3. ianoxicæ Po- Sophoniam:* *Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat.* *Vides, quod dixerit, bonum opus desiderat, non dignitatem.* Si autem dispergere solam appetitum dignitatem, *cito corruit curris in Silos,* *Ex ecclesia cedri fulmine feruntur;* *Grecis caro franguntur;* *Asiis extenuit collis,* *et insulam ferendam inter immundas vobres comparatur;*

Ambitionis
tentatio. *S. Ambroſus*, Lib. 4. in *Lucam*, explicans ordinem tentationis Christi illa verba, *Duxit in diabolus iterum in momentum alijs gemmam*, & ostendit illi omnia regna orbis terrae in momentu temporis, ait: *Bene in momentu temporis facta est illa regnum*. *Et cap. 8. Plurimum: qui pugnat concupiscentia, ad apóstoli sua libidinē instrumentum Apolosculi Sermonis arripunt, quo testimonio sit: Si quis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat: abuturatur. Qui tamen laudans desiderat, in pavorem veritatis protinus, qui illud laudans cum regno scilicet: Quoeret autem Episcopatus ad eundem*

Terrena re momente temporis, alt: **bene-**
punctata, et **cultaria**. **et terrena monstrans**. Non enim tantum **peccata**
cultrorum indicare, quam **caducis** **peccata** **prosternit** **misericordia**;
in **momento** **enim** **enunciata** **est** **peccatorum**. **Et** **sapientia** **ho-**
mea **scilicet** **ab** **terrena** **assequuntur** **veritatem**. **Quid** **enim** **facilius** **est** **distrin- -**
guntur, **cum** **in** **a** **distrin- -****guntur** **in** **sculae**? **Dicitur** **de** **Episcopum**
laudavit, **cum** **repente** **subiungit**: **Oportet** **autem** **Epi-**
scopum **irreprehensibilem** **esse**. **Quavis** **mentitur**, **et** **obdandum**
illio **tempore** **hoc** **dicitur**, **qua** **qui** **quis** **ploribus** **praetar**, **primum**
ad **Marij** **et** **Tonantia** **duceatur**. **Tunc** **ergo** **landabile** **fur**
Episcopum **quare**, **quando** **per** **bona** **quamque** **dubium** **non**
ad **terrena** **re** **restitui**, **ne** **so** **quidque** **obtinet** **ibi**.

*esset diuturnum, cum persona diuturna non faciat
hinc in auctoritate fabre despiciere. Sed etiam dignitas
secularii diabolice subiecta patitur, ad usum fragilis, ex-
erit ad spumaginaria perniciose. Unde istum queque Epis-
copatus officium hinc epirescriptio definit: cum die-
tur: Si quis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat,
Iudeo, ergo, sibi teipsum vel aucti Ecclesiastorum non appetit, qui non*

Rom. 13: *Et alibi legitur: quia Omnis potestas a Deo est? Numquid potestis quicquid dominis inveneri, sive quod a dominis accipere posse refutare? Numquid ergo contra Iuriam est? Minime. Sed vide, quia iuriam a Deo est; neque enim sine Deo mundus: quis Et iesus ergo scribit testis est quia Episcopatum non appetit, qui non per hunc boni operis ministerium, sed honoris gloriam querit. Sacrum quippe officium non dicit omnis, sed natus, qui ad culmen regimini angelorum in ecclesiis meditatione cogitatur.*

tionis ceterum subiectione pascitur, laude propria letatur, ad honorem cor levat, verum affluentem abundantia exultat. Mundus ergo lucrum queritur sub eius honoris specie, quo Mundus destrui luce debuerant.

*Potestatum ordinatio: A malo ambitio perstans? - Quia nec ipso pernicior ambitio, quod blanda quedam est concilia-tricula dignitatem; et sapientia nulla delectant, quae-
cumque illud est, ut deinde latentes, for-
tis, et fortissimis operibus, et amorem
honoris hu-*

quantvis hoc elationis intentione appetant, operarios tam
magno perturbant: Eisque ut aliud in initio insup-
peditat, aliud transiit animo superficies cogitationis offendat.
Nam saxe stilo de se mens ipsa manuuntur, & singis se de
firu[m] posse, & de fini[m] possunt.

*obsequio, utrumque donetur: Quam vult ege faciuntur, im-
mulata humilitate, fit vilior, & fit remissior: cum in
ipsa Potestate, quod praeceperit, alienum sit: legibus enim
imperat, sibi servit.*

Mundanu
celituidinis
vanitate. S. Aug. Enarr. in Ps. 36. Ser. 2. *Venit illum, iūmīcē
Dominum mox ut honoris causa fuerint, & exaltati, deficientes, quemadmodum bonus p̄ficiunt, de ambitione interpretantur.*
*Ex ipso, inquit, semilituita rem, quam inservit, et quisque
in aliis servit, in aliis servat, et quisque in aliis*

*extra utrum ducatur, proximus mensis oculus ad opera transfalla
reveretur: ac pensa quaque quod subjicitur egerit, & depende-
cognit: si Præatus bona ageret, que prospexit, possit quia
nequaquam vult in calmum humilitatem discere, qui in im-*

De Ambitione. *S. Bonaventura, Sermon 6. in libro Quia habitat cap. 4. Ambitus* (cinqut) *subtile malum, secretum virus, pestis eccula, deli- arix, mater hypericis, livoris parentis, vitiorum origo, cri-*

Honor, & locus Ecclastici Regimini *deficiuntur, & non apparet.*
Idem Lib. 19. De Civ. Dni. cap. 19. honorem, & locum regimini a Christiano innoxie non apperi docet. Ubi enim difinitus triplex vita genus, otiolum, actuum, & ex utero. Regimini one milie. subdit: *Quoniam salutis haec quisvis posse in arister, mater operis, livores paros, uitiorum origo, crini finitores, virtutum arugo, tinea sanctitatis, exercitatio cordium, ex remedii mortis creans, generans ex medicina languorem. Et infra, sive defletus Ecclesie mala: Non quadam Pax a Paraclete, Pax ab Hereticis, sediam ekbry a fuligine Cap. 6.*

Regimini que mixtum, subdit: Quomodo salutem quisque possit in
Christifatu quolibet eorum vitam ducere, & ad sempiterna præmia per-
innoxie non appetunt, inter se tamen quid amore tenent veritatem, quid o-
mnia. Et omnes sicut etiam quod amantur veritatem, quid o-
mnia. Et omnes sicut etiam quod amantur veritatem, quid o-
mnia. Et omnes sicut etiam quod amantur veritatem, quid o-
mnia. Et omnes sicut etiam quod amantur veritatem, quid o-

in eodem oculo utilitatem non cogit proximi; nec sic *attusos*, ut contemplationem non regunt Dei. In oīo non inter vacatio delectare debet; sed aut inquisitio, aut inventio veritatis: usū ea quisque proficiat, & quid inuenitur tenet. & sibi pateretur. Nec in his salus animarum, sed luxur quavatur divisionarum. Proper hō tendentes, proper hoc frequentant Ecclesias, Missas celebrant, Psalmos decantant. Pro Episcopatus, & Archidiaconatus impudentia hodie decantatur, us

Ibidem cap. 5. tres tentationes explicans quibus Diabolus Ambitus via Christum aggredies est: *Tertia (iniqui) de ambitionis fuit.* est ad di-

Curritum aggredias eis: Tertia (inquit) de ambitionis fuit, sed ad di-
cioneum omnia Regna Mundi primit, sicadores adorare eum, nomen. Vndeque, quod ambitionis via auctoritatis Diaboli sit, quia vi-
debet ad honores, et gloriae Mundi perveniendum suis. Ille
ad orationibus tollit vocem?

Et Serm. 4. De Ascensione Domini, variis modos explicatis et excedentiis Christo, vel cum Duxone: quidem sumus ascensionis, inquit, exaltationem concupiscentes. Omnis et exaltationem concupiscit.

Nec si. 21. In studio cognoscenda veritatis nemo prohibetur, quod ad laudabile pernitionem: Locus vero superior, sive quo regi populus non potest, est ita tenetur, atque administratur, ut debet, tamē indecenter appetitur.

ur acet, tamen inveniret appetit.
Petrus Crisp. Serm. 23, expendens hac Christi verba
Lue. 12. Nolite timere, pusilli greci, quia complacuit Patri
vobis dare vobis Regnum, opus fuisse, ut at Dominus Discipulorum animos conformatet, ad solam Regni vocem meri-
tamentum, in lateribus Aquilonis. Haemifer, in lateribus
Aquilonis: Frigida est mons ille, non te sequimur. Potestatis
habes concupiscentiam, altitudinem praesumus potestia. Quan-
ta tamen auctoritas hodie fida sequuntur, infelicitate virginis,
immo vero quam duci erudiri, quibus praeceptis et iustis

igit, non
prodest. Icipitorum animos confirmaret; ad Iolam Regul vocem met-
te trapidantium: Promissionem (inquit) Regis sine simore
servis statim audire non sufficit. Dominus ergo servorum
mentis tali vocis confirmationem, ne esset repentinus promissa Regni
probatorum audirem. Regum nullus lexum excepit nisi: ali-
cuno vero quam pauci evadunt, quibus non dominus audibilis:
do dominetur?

Qui Episcopatum aut alias Ecclesias. S. Greg. Magus, in Pastorali p. 1. cap. 1. Sunt nonnulli (inquit) qui intra S. Ecclesiam per speciem regimis gloriam affectant esse sacerdos. Regnum velle seruum, crimen est; adires, patrem; temeritas, non timere.

*ecclie
grecie
digita.
recombi-
nus ad
hunc
magis-
terium soli
elegerat.
officiale
honoris; videlicet
Dolores appetunt, transcedere
ceteros conceperunt, ariæ necesse
erant ut Veritate, primas salu-
tationes in foro, primas in coniū
receptibus, primas in conven-
tione cathedralibus queruntur: Qui suscepimus Cura Pastoralis officia
suum in diocesi.*

Vitum Monasticam propter Abbatie, aut cuiusvis Praefecture inveni. Sie autem loquitur in Constitutionibus Monasticis, c. 9. Ceterum Clericum, aut inter Fratres Principatum nullo modo appelleretur Monachus debet; siquidem diaholica ista peccata est, & libidinis dominandi labores quae res insignes est prima illius diabolii pravitas indicium. Legatur totum caput, necnon 24.

Concilium Romanum sub Nicolo II. Pontifice Maximo Canone 7. decetne: *Ut nullus habitus Monachus Iesu Christi, spuma, aut promissorum habens, ut Abbas sit;* Qui Canon repetitur, & confirmatur in Synodo Romana sub Alexandre II. anno millesimo sexagesimo tertio. Idem prohibet Concilium Tolosanum sub V. Boris II. Pontifice, Can. 7. Statutum sancti Stephanus Synodus, ut quis Clericus ad ipsam Abbatia causatur, Monachus sedis fuerit, in Abbatia quidem Monachus permaneat, sed ad ipsam honorum, ad quae aspirabat, nullatenus accedat. Quod si praesumpserit, excommunicetur.

REGULA IX.

Lethalis ambitionis reus est, qui majorum, & nobiliorum Ecclesiasticorum Palpitam suis, aut amicorum precebus obtinere nituntur, aut revera obtinere ex fine, ut nominis clarissimis consequantur, atque ad Episcopatum, aliisque Beneficia Ecclesiastica premorentur.

De Ambitione,
Illi enim absque divina vocazione Sacrum Ministerium exercunt. Hi plausum quarun, non fructum spiritualem Auditorum i Voluptatem querunt, non prolem, adulterantes verbum Dei, (inquit S. Gregor.) Hinc Regulam confirmat S. Carolus Borromeus, in Instructione Predicatorum verbis Dei, Tit. De Preparatione, quam Concionator adhibere debet ad concionandi nuquas salutariter exequendum, *Fugite autem, inquit, ramquam peccatum, omnes ambitionem, omnemque illius suspicione.* Non locutus figura, ubi predicationis sue fons spargat, ambi, affectu, & memor Christi Domini, quem a Parre & calo densissimad rurendent genus humanae, pagos, & viros, & castigatisse legimus. Namquam in opinionem inducat, majori, atque nobilius se fregit se dignum esse. Erit hoc quoniam incredibilis ambitus Ecclesiarum Oratorum. Christianus autem Concionator ab ipsis: ambitionis suspicione alienus esse debet, qui ad predicanandum Christum crucifixum, non ad suum ostentationem vocatus est.

REGULA X.

Sicut Ambitionis reus est, qui Episcopatum, aliamque Dignitatem, aut Praefecture Ecclesiasticam appetit, queat, possumit; ita etiam episcopatiam, quia Deacons, & Superioris officia, ac mandatis sacro Regimini admotus, impeditum eius suscipere potest, & recusat.

Hanc Regulam tradunt SS. Pares, in primis S. Gregor. Nazianz. Oratione 1. Acedente, inquit, quam recte, quando reuelantur non debent:

Acedente, inquit, quam recte, quando reuelantur non debent: *Qui justus, inter utrumque timorem negotium transigat, nimirum, ut nec minime oblatum Praefecture apetat, nec oblatum repudiat, illud enim temerariorum hominum est, hoc indebet, utrumque autem imperitorum.* Atque iste inter nimis audaces, & nimis timidos quedammodo intorquet, sum, tempore & his, qui ad Praefecture omnes proficiunt, timidi, & iis rufus, qui omnes fugiunt, audacior. Hec de his rebus mera est sententia.

Deut. 17. *S. Thomas, 2. q. 18. art. 2. to assumption, inquit, Episcopatus duo sunt consideranda. Primo quidem, quid debeat hominem appetere secundum propriam voluntatem. Secundo, quid hominem debeat facere ad voluntatem alterius.*

Quoniam ergo ad propriam voluntatem, conuenit homini principali insister propria salute; sed quod alterum salutis intendat, hoc concinet homini ex dispositione alterius potest. *Unde sicut est in ordinacionem voluntatis pertinet, quod aliquis proprio motu fecerat in hoc, quod aliorum gubernacionis proficiatur: ita etiam ad inordinacionem voluntatis pertinet, quod aliquis omnino contra superioris iurisdictionem, predictum gubernacionis officium finaliter recusat, proper duo: Primo quidem, quia hec repugnat caritati proximum, quorum utilitate se aliquis debet exponere proloco, & tempore. Secundo, quia hoc repugnat humilitati, per quam aliquis superiorum mandatis se subiecti.*

qui eximis virtutum dona percipient, & pro exercitatione ceterorum magnis munieribus exaltantur; qui studi caritatis imbuti, abstinentie labore valent, doctrina sapientis patientia longanimitate humiles, autoritatis fortitudine erexit, pietatis gratia benizi, iustitia severitate discipli sunt. Qui nimis culmen regnum si vocati suscipere renunt, ipsa sibi plenius zona adiunxit, qua non per se tantummodo, sed etiam pro aliis acceptum. Cumque sua, & non aliorum lucra cogitant, ipsi, qui a privata habere appetunt, Matth. 6. boni privant. Hinc namque ad Discipulos Veritas dicit: Non potest civitas abscondi supra montem posita: neque secundum lucernam, & ponunt eam sub modo, sed super candebulum, ut lucet omnibus, qui in domo sunt. Hinc Petrus ait: Simon Joannis, amas me? Qui cum se amaret, Iosephus respondit, audire: Si diligis me, pax overas meas. Si ergo dilectionis est testimonium cura pauperrim: qui quis virtutibus pollens gregem Divisivit pastorem, Pastores summam convivientem non amare. Hinc Paulus dicit: Si Christus pro omnibus mortuus est, supercelli, ut qui vivunt, iam non fuerint, sed eti, ut ipso mortuus est, & reexistat. Hinc Moyser ait: Ut uero fratris sine filii defuncti superfectus frater accipiat, atque ad nomen fratris filium significat: quam ut accipere forsan uenerit, hinc in faciem mulier expicit, unumque ei pedem propinquam similem, & rufaque balteolum Domus difcalces vocat. Erat quippe definitus illis illis est, qui post resurrectionem gloriam apparent dicitur. Ita quantitate fratibus meis. Qui quasi sinefilii esset, quia adhuc electorum suorum numerum non imploerat. Hoc scilicet axorum superfectus frater fortis proficitur: quia dignus reserto est, ut cura Sancta Ecclesia ei, qui hunc bene regere possit, impetratur. Qui nolens in faciem mulier expicit: quia quisquis ex numeris, qui perceperit, proficit aliis non curas, bonis: quodqua ipsa S. Ecclesia probabant, eliguisse in faciem salvum fratrem. Cui ex uno pede calcementum solleuit, ut difcalces domus vocaretur. Scriptum quippe est: *Colocari pedes in preparatione Evangelii pacis.* Si ergo, ut nostram, sic curam proximi gerimus, uerumque pedem per calcementum munimus. Qui vero sum erga officia utilitatem, proximorum negligit, quasi unius pedis calcementum cum debeat agere. Sunt tamen, rursum, qui magnis, ut diximus, munibris ducas, dum solus contemplatio studii inaridatur, parere utilitis proximorum in praedicatione reficiunt, scutum quietis diligunt, secum spculacionis portant. De quo si astricti judicentur, ex causa proculdum rei sunt, quoniam venientes ad publicum praedicate potuerunt. Quia enim mente it, qui proximis proficiuntur, enierunt, utilitatem, ceterorum scutum proponit suum, quando ipso Summa Patri Urtigenitus, ut multis praedicit, ut prefatu publico non possit.

Ostex 9. Idei persequitur argumentum c. 6. Et fuit nonnulli, inquit, qui ex sola humilitate reficiunt, ne illi, quibus se impetrant, praeficiuntur. Quorum profectio humiliata, si certior quoque virtutibus eingreditur, tunc anno Discipulos vero est, cum ad refringendum hoc, quod utiliter subire precipitur, pertinax non est. Neque enim vera humili est, qui superius natus arbitrius, ut debet, praeceps intelligit, & tamen praeceps consentit. Sed divinitus dispositio subtilis, atque a uero obstatu: alienus, cum sibi Regnum calorem impetratur, si jam corde preventus, quibus & aliis proficit, ex corde debet fugere, & invitius obire.

S. Thomas, 2. q. 18. art. 2. to assumption, inquit, Episcopatus duo sunt consideranda. Primo quidem, quid debeat hominem appetere secundum propriam voluntatem. Secundo, quid hominem debeat facere ad voluntatem alterius. Quoniam ergo ad propriam voluntatem, conuenit homini principali insister propria salute: sed quod alterum salutis intendat, hoc concinet homini ex dispositione alterius potest. *Unde sicut est in ordinacionem voluntatis pertinet, quod aliquis proprio motu fecerat in hoc, quod aliorum gubernacionis proficiatur: ita etiam ad inordinacionem voluntatis pertinet, quod aliquis omnino contra superioris iurisdictionem, predictum gubernacionis officium finaliter recusat, proper duo: Primo quidem, quia hec repugnat caritati proximum, quorum utilitate se aliquis debet exponere proloco, & tempore. Secundo, quia hoc repugnat humilitati, per quam aliquis superiorum mandatis se subiecti.*

REGULA XI.

Obedire Superiori, Beneficium, Dignitatem, aut Praefecture Ecclesiasticam imponenti, non tenetur, qui aliquod in se impedimentum agnoscat, quod non eius finis, nec Superioris auctoritate removeri potest.

Hac Regula colligitur ex S. Thom. 2. q. 18. art. 2. ad secundum, Nullus, inquit, tenetur obire Prelato ad aliud quod illicet. Proctis ergo contingere, quod, ille cui in jungitur Prelacionis officium, in se aliquod sensit: propter Ecclesiastici auctoritatis removendi potest, non licet. Ille potest, illi non potest: illi consentit hoc, illi non tolerat: longe magis praesupponit nos, qui corda illorum dilimite poteramus. Quod autem venturum est, ut hoc possit fieri, in Concilio universorum tam frequenti penitentia,

de Ambitione.
Et secundum, Nullus, inquit, tenetur obire Prelato ad aliud quod illicet.

De Peccatis.

tur, qui finaliter tentatur obire Prelato injungitur. Quodque vero impedimentum, ex quod ei illigatur Pastorale Officium, non potest removere, sed Prelatus, qui injungit: potest, si si irregularis, vel excommunicatus. Et tunc debet defenditum sum Prelato injungens offendere, qui si impedimentum removere voluerit, tenetur humiliare obire. Unde Exodi 4. cum Myles dixisset, Osfero, Domine, non sum eloquens ab hetero, & nudus teritus: Dominus respondit ait: Ego ero in ore tuo, doceboque quid loqueris. Quandoque vero non potest removere impedimentum, nec per insinuationem, nec per eum, cui injungitur: sicut si Archiepiscopus non potest super irregulariter disponitare. Unde subditus non tenetur ei obire ad suscipendum Episcopatum, vel Sacros Ordines, si sit irregularis.

REGULA XII.

Lethalis ambitionis reus est, qui Beneficium, Dignitatem, seu Praefecture Ecclesiasticam resint, absque legitimo titulo; aut cum doribus omnino necessaria ad illius functiones obvias das non est praeditus, nec eas vult, nec potest comparare, de Ambitione.

Qui enim absque legitimo titulo Beneficium, Dignitatem, vel Praefecture Ecclesiasticam resint, Non intraverit per officium in ovile uolum, sed aferendis nitidis, adeoque est ut lato. Quomodo abdicare se tenetur inter manus Collatoris. Nam Beneficium Ecclesiasticum non posse habere ab infra inscriptione canonica obtinet: (ut habet Regula Iuris 1. in Sexto.) Qui ergo per Simonem, five simplicem, five fiduciam, Ecclesiasticum Beneficium obtinebit, ut expunto in Provisions Litteris ejus, cui collatum est, nomine, siquaque inscripto, aliae fraude surripuerit; illud refutare tenetur, in prima quadam cuius legitimo Collatoris in secundo vero, ei cui canonice collatum erat. Si vero resint, non solum gravis iniustitia, sed & lethalis ambitionis reus est. Idem est iudicium de illo, quem ait conscientia criminis, ad Ordinem, vel Officium exercitio, peracti, etiam Penitenti, impediens, quale est homicidium; vel cum grave scandalo conjuncti. Pro gravi namque scandalo vitando, cum aliis fedari non potest, Dignitate, & Beneficio cedere debet. Ne plus temporalem honorem, quam eternam videatur offlare salutem. Idem confendum de illo, quem Irregularis vinculum administravit, ut si forte sit bigamus, vel vidua maritus. Idem de Imperio, & conscientia circa spiritualium administrationem est possitum necessaria, & circa eternam temporalium opem. Unde si Presul, & Pastor scientia necessaria sit deficiens, nec eam comparare posse, Dignitate, seu Beneficio cedere debet. Quia in sciam repulisti, (inquit Dominus) repulisti te, et sacerdotio fangi nisi mihi. Hoc colliguntur ex Re scripto Innocentii III. ad Claratianum Archiepiscopum, c. 6. si cum pridem, Ext. de Renuntiatione.

REGULA XIII.

Lethalis Ambitionis reus est, qui Dignitatem, vel Beneficium Ecclesiasticum resint, cujus cessatione unitatem, & pacem Ecclesie procurare potest, aut grave quodvis malum ab ea depellere.

Colliguntur hac Regula ex doctrina, & facto S. Aug. & Catholicorum Africorum Episcoporum in Collatione cum Donatistis, qui se ad cessionem Episcopatum teneri sententia, & paratos exhibuerunt, si hoc medio Donatistis convertere, & nisi schismatis extinctione procurari posset. Quia deo se S. Aug. 1. art. 128, postrem Editioni Parisiensis scribit: Quid enim dubitamus Redemptori nostro Sacrum istius humilitatem offerre? An vero ille de celis in membra humana descendit, ut membra eius membra, & nos, et ipsa eius membra crudeli divisione lanterunt, de Cathedra descendere formidamus? Proprius non nobis sufficiens quam Christiani fideles, & obedientes sumus; hoc ergo semper facimus. Episcopis autem propter Christianos Populus ordinamus. Quod ergo Christianis Populis ad Christianam pacem trahimus, non potest, ne primus fuit quicunque commeratio in alterum transference, sed sequentum suorum minorum dignitatem, & quia ultimum sibi anteposuerant, coegerunt preminentem. Prædicti iuris Presbyteri, qui indignosse honoris sui ordine sunt proficiunt privari etiam sacerdotem transferencem: tamen uero pro Apostolis sedis pietate partatur, ultimi inter omnes Ecclesie Presbyteros habentur & ut iudicij sui sententiam ferant, inferiores etiam illos erunt, cum propria sententia fibemus: ceteris omnibus Presbyteris in eo ordine permanentibus, quem unicuique Ordinationis sua tempus ascripsit... Paulus vero Presbyter ordinem suum, de quo laudabilis similitate non est, obtinat.

CAPUT VI.

De Avaritia.

ARTICULUS PRIMUS.

Quid sit Avaritia, & quam grave peccatum.

A. Lib. 14. De Civit. Dei, c. 15.) five, Immoderatus amor

